

Initiatief Raadsvoorstel

Onderwerp: Rekenkamerrapport 'Woningbouwinitiatieven in Velsen'

Datum vergadering RKC	21 november 2023	Ambtenaar	T. Kunis
Zaaknummer		Telefoon	0255 567251
Portefeuillehouder(s)		E-mailadres	tkunis@velsen.nl

Voorgesteld raadsbesluit

- 1) De volgende aanbevelingen uit het onderzoeksrapport 'Woningbouwinitiatieven in Velsen' over te nemen:
 - a) Stel als raad een duidelijk doel vast wat met de versnelling van de woningbouw moet worden bereikt.
 - b) Geef als raad het college de opdracht om in de P&C documenten concreet en kwantitatief te rapporteren over de realisatie van de doelen ten aanzien van woningbouw. De raad kan in samenspraak met het college de woningbouwopgave en de versnelling daarvan als groot project bestempelen. Dit zorgt ervoor dat de door de raad overgenomen aanbevelingen, in het kader van het rekenkamerrapport 'De sturing op grote projecten', worden gebruikt om de betrokkenheid en informatievoorziening van de raad te versterken.
 - c) Stel als raad meer gebiedsgerichte visies vast. Bespreek daartoe als raad met het college voor welke gebieden hiermee kan worden gestart.
 - d) Rond als raad het gesprek af over de algemene verklaring van geen bedenkingen en bespreek daarbij de mogelijkheden voor en randvoorwaarden waarbinnen meer ruimte voor de uitvoering kan worden geboden. Het ligt voor de hand te kiezen voor een verruiming van die verklaring. Laat dit hand in hand gaan met meer gebiedsgericht visies zodat de raad haar kaderstellende rol kan blijven invullen. Koppel aan het bieden van meer ruimte aan de uitvoering de afspraak dat voor de raad inzichtelijk wordt gemaakt hoe die ruimte wordt benut en tot welke resultaten dat leidt. Hierbij kan worden aangesloten op de monitoring van omgevingswaarden zoals die is verplicht in het kader van de Omgevingswet.
 - e) Geef als raad het college de opdracht meer gebiedsgericht te werken en regie te voeren en te sturen op initiatieven in dat gebied. Het ligt voor de hand hierbij aan te sluiten op die gebieden waarop gebiedsgerichte visies geformuleerd gaan worden. Door de combinatie van de aanbevelingen 3, 4 en 5 [c, d en e] verstevigt de gemeente haar positie ten aanzien van gebiedsontwikkelingen, wordt initiatiefnemers meer duidelijkheid en richting geboden, ontstaat meer ruimte in de uitvoering om (gebiedsgericht) tot afwegingen te komen en blijft de raad in positie.
 - f) Laat je als raad door het college informeren over de mate waarin het lukt de benodigde capaciteit en expertise, ook kwalitatief, te werven. Dat dit lastig is, is een realiteit voor veel gemeenten. Bepaal aan de hand hiervan als raad in samenspraak met het college of tot bijstelling van ambities moet worden gekomen en/of dat alternatieve oplossingen kunnen worden gevonden. Bijvoorbeeld in samenwerking met andere buurgemeenten of door het betrekken van tijdelijke inzet.
 - g) Draag als raad het college op het scenario slim bouwen uit te werken en toe te passen. Laat het college de raad informeren tot welke prioritaire initiatieven dit concreet leidt. Actualiseer periodiek de prioritering. Controleer als raad of deze prioritering past binnen de kaders en uitgangspunten die de raad daarvoor heeft vastgesteld. Op deze manier gaat de raad niet op de stoel van het college zitten, maar blijft de raad wel op de hoogte van de uitvoering van de prioritering op basis waarvan de raad zo nodig in gesprek kan met het college.

- h) Spreek als raad uit of en, zo ja, onder welke randvoorwaarden kleine initiatieven mogelijk gemaakt moeten worden.
 - i) Geef als raad het college de opdracht de projectorganisatie zodanig verder te versterken dat snel kan worden geëscaleerd. Sommige gemeenten werken hierbij met bouwberaden waarbij op managementniveau, en zo nodig vervolgens op bestuurlijk niveau, lopende bouwprojecten worden behandeld en (bij)sturing kan plaatsvinden.
 - j) Geef als raad het college de opdracht de communicatie richting (potentiële) initiatiefnemers te verbeteren. Dit gaat om communicatie met en informatievoorziening voor afzonderlijke initiatiefnemers. Alsook om de dialoog met de markt, in de zin van de gezamenlijke en collectieven van initiatiefnemers (makelaars, Bouwend Nederland, ontwikkelaars, etc.).
- 2) Het college de opdracht te geven om de inhoud van aanbevelingen b, e, f, g, i en j uit te voeren en de raad jaarlijks via de P&C-stukken te informeren over de voortgang, en dit voor aanbeveling b volgens de werkwijze te doen die gehanteerd wordt bij grote projecten.
 - 3) Het college de opdracht te geven om voorstellen te doen voor de invulling van aanbevelingen a, c, d en h en de raad hiermee in positie te brengen.
 - 4) Het college de opdracht te geven om binnen het eerste kwartaal van 2024 een planning ten aanzien van beslispunten 2 en 3 naar de raad te sturen.

Samenvatting

De rekenkamercommissie van de gemeente Velsen heeft onderzoek laten doen naar de omgang met woningbouwinitiatieven. Het onderzoek is uitgevoerd door onderzoeksbureau TwynstraGudde in de vorm van een quick scan. De aanleiding voor het onderzoek is dat de raad in zijn beleving onvoldoende inzicht heeft in de manier waarop de gemeente invulling geeft aan het faciliteren van woningbouwinitiatieven.

De rekenkamercommissie geeft de raad met dit onderzoek meer inzicht in de rol van de gemeente ten aanzien van (de behandeling van) woningbouwinitiatieven en mogelijke verbeteringen. Het onderzoek is gericht op de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid: worden de juiste middelen ingezet om de gewenste uitkomst te bereiken, en heeft het gevoerde beleid de gewenste uitkomst?

De hoofdconclusie van het onderzoek luidt als volgt:

De raad krijgt op dit moment nog niet de informatie waarmee de raad kan vaststellen of de doelen ten aanzien van de woningbouw en de versnelling daarvan worden gerealiseerd. De raad wordt hierdoor nog niet goed in positie gebracht om zijn kaderstellende en controlerende rol in te vullen. Met het prioriteren van woningbouwinitiatieven en het versterken van de ambtelijke capaciteit wordt aan goede knoppen gedraaid om de woningbouw te versnellen. Een versnelling is echter nog niet te zien. Ook is meer nodig dan prioritering en extra capaciteit om daadwerkelijk te komen tot een versnelling van de woningbouw. Dit weerspiegelt zich in een overwegend negatief oordeel dat initiatiefnemers geven in de survey. Zo is voor hen onduidelijk hoe de gemeente initiatieven prioriteert, welk beoordelingskader de gemeente hanteert ten aanzien van initiatieven en beoordelen ze de communicatie vanuit de gemeente overwegend als onvoldoende.

Er worden 10 aanbevelingen gedaan, deels richting de raad, deels richting het college en deels richting beiden. Met dit raadsbesluit neemt de gemeenteraad de aanbevelingen uit het rapport over. De raad geeft het college de opdracht om de aanbevelingen die aan het college gericht zijn uit te voeren en de raad hierover te informeren. Ook geeft de raad het college de opdracht om voorstellen te doen voor het uitvoeren van de aanbevelingen die aan de raad gericht zijn.

Beoogd doel en effect van het besluit

GEMEENTE VELSEN

Het beoogd doel en effect van het besluit is dat de opvolging van de aanbevelingen leidt tot het verbeteren van de omgang met woningbouwinitiatieven in Velsen en het versterken van de positie van de gemeenteraad.

Argumenten

De rekenkamercommissie constateert dat het onderwerp 'wonen', net als elders in het land, prioriteit heeft in Velsen. In de woonvisie en de woonagenda van de gemeente Velsen zijn kaders gesteld voor de woonopgave in de gemeente en de rol van de gemeente bij woningbouwinitiatieven. De gemeenteraad heeft budget beschikbaar gesteld om als gemeente Velsen woningbouwinitiatieven te kunnen faciliteren. De rekenkamercommissie heeft onderzoek laten doen naar de omgang met woningbouwinitiatieven, omdat de raad in zijn beleving onvoldoende inzicht heeft in de manier waarop de gemeente invulling geeft aan het faciliteren van woningbouwinitiatieven.

Het is van belang dat de aanbevelingen uit het onderzoek worden opgevolgd, om de omgang met woningbouwinitiatieven in Velsen te verbeteren en de positie van de gemeenteraad te versterken. Daarom neemt de raad met dit besluit de aanbevelingen niet alleen over, maar geeft ook opdracht voor de uitwerking van de aanbevelingen. De raad geeft het college de opdracht om de aanbevelingen die aan het college gericht zijn uit te voeren en hier jaarlijks over te rapporteren in de P&C-stukken. Dat vraagt om niet alleen een financiële, maar ook een inhoudelijke terug- en vooruitblik. In de bestuurlijke reactie geeft het college aan zich te herkennen in de hoofdconclusie en de aanbevelingen. Ook noemt het college per aanbeveling een voorgestelde behandeling, waarbij de reeds gezette stappen worden geschetst. De rekenkamercommissie ziet hierin een gedegen inhoudelijke reactie en ziet graag dat deze punten worden meegenomen bij de verdere uitvoering van de aanbevelingen.

Daarnaast geeft de raad met dit besluit het college de opdracht om voorstellen te doen voor het uitvoeren van de aanbevelingen die aan de raad gericht zijn. Hiermee wordt de raad stevig in positie gebracht. De opdrachten vanuit dit besluit zijn tijdsgebonden. Het college krijgt de opdracht om binnen het eerste kwartaal van 2024 een planning voor de uitvoering van deze opdrachten met de raad te delen.

Risico's

De conclusies van het onderzoek bevatten enkele risico's die door het uitvoeren van de aanbevelingen mogelijk worden gemitigeerd. Uit het onderzoek blijkt het risico dat de raad zijn kaderstellende en controlerende rol onvoldoende kan invullen ten aanzien van de doelrealisatie en versnellingsopgave. Daarnaast is het overwegende negatieve oordeel van initiatiefnemers ten aanzien van de onduidelijkheid van de prioritering van initiatieven, het beoordelingskader hieromtrent en de communicatie een risico.

Programma

Raadsthema *Wonen en woningbouw*

Participatie en inspraak

Tijdens het onderzoek zijn diverse ambtenaren en twee portefeuillehouders geïnterviewd. Er is een enquête uitgezet onder initiatiefnemers en er heeft een groepsgesprek met raadsleden plaatsgevonden. Daarnaast heeft er, conform de verordening op de rekenkamercommissie, ambtelijk en bestuurlijk wederhoor plaatsgevonden op het concepteindrapport. Feitelijke onjuistheden die in het ambtelijk wederhoor zijn aangegeven zijn gewijzigd in het rapport. De bestuurlijke reactie is integraal opgenomen in het rapport.

GEMEENTE VELSEN

Het initiatief-raadsvoorstel is conform art. 147 a lid 4 Gemeentewet voorgelegd aan het college met de vraag of er wensen of bedenkingen zijn bij het voorgestelde besluit.

GEMEENTE VELSEN

Financiële consequenties

De financiële consequenties zijn nog niet inzichtelijk en worden indien nodig bij de reguliere P&C stukken betrokken.

Uitvoering van besluit

De raad geeft het college de opdracht om binnen het eerste kwartaal van 2024 een planning voor de uitvoering te delen met de raad.

Bijlagen – onderdeel uitmakend van het besluit

Definitief onderzoeksrapport rekenkamercommissie 'Woningbouwinitiatieven in Velsen' – inclusief bestuurlijke reactie van het college van burgemeester en wethouders

De rekenkamercommissie Velsen,

De secretaris,

De voorzitter,

T. Kunis

J.E. van der Boon